

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U004242

Державний реєстраційний номер: 0122U001233

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-11-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 3

Назва етапу: Розроблення методичних підходів до оцінювання і прогнозування впливу підвищення енергоефективності і розбудови відновлюваної енергетики у домогосподарствах на декарбонізацію національної економіки, енергетичну бідність, регіональний розвиток. Удосконалення організаційно-економічних механізмів формування енергетичних кооперативів у секторі домогосподарств. Обґрунтування оптимальних економічних механізмів підвищення енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики у побутовому секторі України

Початок етапу: 03.2025

Закінчення етапу: 11.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380542334058

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національний фонд досліджень України

Код за ЄДРПОУ: 42734019

Місцезнаходження: вул. Бориса Грінченка, 1, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442981622, 380442981622

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 2201300

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 2469.710

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Розроблення економічних механізмів підвищення енергоефективності та сталого розвитку відновлюваної енергетики у домогосподарствах України

Назва роботи англійською:

Formation of economic mechanisms to increase energy efficiency and provide sustainable development of renewable energy in Ukraine's households

Реферат українською:

Розроблено методичні підходи до оцінювання та прогнозування впливу розвитку енергоефективності та відновлювальної енергетики в домогосподарствах на енергобідність в Україні, що враховують враховують комплекс енергетичних, макроекономічних, соціально-демографічних детермінант, житлових характеристик і цінкових індикаторів. Розроблений методичний підхід до оцінки впливу енергоефективності та відновлювальної енергетики домогосподарств на процеси декарбонізації національної економіки, який комплексно поєднує економічні, соціально-демографічні, кліматичні та технологічні детермінанти й адаптований до умов обмеженої статистики воєнного часу завдяки використанню проку-індикаторів. Удосконалені економетричні моделі регіональної динаміки розвитку енергоефективності та відновлювальної енергетики, що дало змогу оцінити процеси конвергенції й дивергенції у побутовому секторі та розробити цільові рекомендації для коригування економічної й енергетичної політик з урахуванням регіональних диспропорцій. Удосконалені організаційно-економічні механізми формування енергокооперативів населення, які включають системне поєднання організаційних, фінансових та соціально-економічних чинників, що забезпечує адаптивність кооперативних моделей до умов різних регіонів та груп споживачів. Обґрунтований комплекс оптимальних економічних механізмів для розвитку енергоефективності та відновлюваної енергетики в побутовому секторі України, що поєднує цільові фінансові стимули для впровадження технологій енергоефективності та відновлюваної енергетики з урахуванням міжнародних порівняльних даних, системи гарантій походження «зеленої» енергії та розвитку автономних установок ВЕ, забезпечуючи адаптацію політики до воєнних умов та специфіки споживання домогосподарств.

Реферат англійською:

Methodological approaches for assessing and forecasting the impact of energy efficiency and renewable energy development in households on energy poverty in Ukraine, which take into account a comprehensive set of energy-related, macroeconomic, socio-demographic determinants, housing characteristics, and price indicators. A methodological approach is designed to evaluate the impact of household energy efficiency and renewable energy on the decarbonization processes of the national economy, which integrates economic, socio-demographic, climatic, and technological determinants and is adapted to the conditions of limited wartime statistics through the use of proxy indicators. Econometric models of the regional dynamics of energy efficiency and renewable energy development have been improved, enabling an assessment of convergence and divergence processes in the residential sector and the formulation of targeted recommendations for adjusting economic and energy policies with regard to regional disparities. Organizational and economic mechanisms for establishing household energy cooperatives including a systematic combination of organizational, financial, and socio-economic factors, ensuring the adaptability of cooperative models to conditions across different regions and consumer groups are improved. A set of optimal economic mechanisms for developing energy efficiency and renewable energy in Ukraine's residential sector combining targeted financial incentives for the adoption of energy-efficient and renewable technologies, international comparative data, systems of guarantees of origin for "green" energy, and the development of autonomous renewable installations, thereby ensuring the adaptation of policy to wartime conditions and household consumption patterns are substantiated.

Індекс УДК:620.9.001.12/.18, 620.9:338; 620.9:658; 620.9:338.26; 620.9.001.18, 620.9:662.6

Коди тематичних рубрик: 44.01.11, 44.01.75, 44.09.29

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Теліженко Олександр Михайлович

Науковий ступінь: д.е.н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Підходи до оцінювання впливу енергоефективності та «зеленої» енергетики на енергобідність, декарбонізацію, регіональний розвиток

Назва НТП англійською: Approaches to assessing the impact of energy efficiency and green energy on energy poverty, decarbonization, and regional development

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, гіпотези, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: Науково-технічна продукція може бути використана органами державної влади, що здійснюють управління розвитком енергоефективності та відновлювальної енергетики в побутовому секторі України, зокрема Міністерством енергетики України, Комітетом Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження для удосконалення чинного законодавства у цих сферах; органами місцевого самоврядування при розробці локальних стратегій розвитку енергоефективності та відновлювальної енергетики в домогосподарствах України; громадськими організаціями для просування ініціатив, спрямованих на розвиток енергоефективності та відновлювальної енергетики у побутовому секторі України; консалтинговими компаніями для надання експертних консультацій та техніко-економічних обґрунтувань щодо реалізації проектів енергоефективності та відновлювальної енергетики у домогосподарствах; в освітньому процесі для підготовки фахівців у галузі енергоефективності та відновлювальної енергетики; в науковій сфері для проведення досліджень за напрямками розвитку енергоефективності та відновлювальної енергетики в секторі домогосподарств; при виконанні господарських договорів, реалізації національних та міжнародних грантових угод щодо підтримки розвитку енергоефективності та відновлювальної енергетики в побутовому секторі

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Методичні підходи до оцінювання та прогнозування впливу розвитку енергоефективних технологій і відновлюваної енергетики в домогосподарствах на рівень енергобідності та декарбонізацію національної економіки. Економетричні інструменти аналізу регіональних тенденцій у сфері енергоефективності та відновлювальної енергетики

Соціально-економічна спрямованість НТП: Економія матеріалів, Зменшення зносу обладнання

Вплив НТП на довкілля: Запропоновані технологічні та організаційні рішення сприяють зниженню негативного техногенного навантаження на довкілля за рахунок скорочення споживання викопних енергоресурсів та зменшення викидів парникових газів. Розвиток енергоефективності та відновлювальної енергетики в домогосподарствах сприяє екологічній модернізації енергетичного сектору, підвищенню екологічної безпеки енергосистеми

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 03.2025

Закінчення етапу: 11.2025

Споживачі продукції: Міністерство енергетики України, Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у

сферах енергетики та комунальних послуг, , Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження, заклади вищої освіти, органи місцевого самоврядування, підприємства та організації побутового та енергетичного секторів

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обґрунтування: Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Механізми формування енергокооперативів. Рекомендації для політик.

Назва НТП англійською: Mechanisms for forming energy cooperatives. Policy recommendations

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, гіпотези, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: продукція може бути використана органами державної влади, що здійснюють управління розвитком енергоефективності та відновлювальної енергетики в побутовому секторі України

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Комплекс оптимальних економічних механізмів і рекомендації щодо удосконалення державної та регіональної енергетичної політик у побутовому секторі, спрямованих на «зелений енергетичний перехід та підвищення енергетичної стійкості домогосподарств. За результатами проекту опубліковано 4 статті у виданнях, що індексуються Scopus/WoS; 7 статей у фахових виданнях категорії Б; 1 колективна монографія; 3 тези доповідей; отримано 1 авторське свідоцтво. Результати досліджень вико-ри-с-то-вую-ться у навчальному процесі закладу вищої освіти, діяльності органів державної і місцевої влади та підприємств

Соціально-економічна спрямованість НТП: Економія матеріалів, Зменшення зносу обладнання

Вплив НТП на довкілля: Формування енергокооперативів стимулює раціональне використання ресурсів і впровадження екологічно безпечних технологій на рівні громад

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 03.2025

Закінчення етапу: 11.2025

Споживачі продукції: Міністерство енергетики України, Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження, заклади вищої освіти, органи місцевого самоврядування, підприємства та організації побутового та енергетичного секторів

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обґрунтування: Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Trypolska G., Kubatko O., Prokopenko O. Establishing solar energy cooperatives in Ukraine: regional considerations and a practical guide. *Energies*. 2025. Vol. 18, No. 14. Art. 3623. DOI: <https://doi.org/10.3390/en18143623> (Scopus, Web of Science, Q1)
2. Prokopenko O., Trypolska G., Bashynska I., Telizhenko O., Strelcow W., Kovalenko Y., Lytvynenko S., Woźna A. Financial mechanisms and risk-based modeling of energy efficiency and renewable energy adoption in households. *Energies*. 2025. Vol. 18, No. 21. Art. 5799. DOI: <https://doi.org/10.3390/en18215799> (Scopus, Web of Science, Q1)
3. Smiech L., Kurbatova T., Kubatko O., Sotnyk I., Trypolska G., Perederii T. Assessing the impact of household energy efficiency and renewable energy developments on energy poverty reduction. *Environmental Economics*. 2025. Vol. 16, No. 4. P. 83–94. DOI: [http://dx.doi.org/10.2151/ee.16\(4\).2025.06](http://dx.doi.org/10.2151/ee.16(4).2025.06) (Scopus, Web of Science, Q2)
4. Kurbatova T., Sotnyk I., Kubatko O., Pysmenna U., Prokopenko O., Kozmenko Ye. Convergence and divergence patterns in Ukraine's household solar energy development: policy implications. *Problems and Perspectives in Management*. 2025. Vol. 23, No. 4. P. 326–340. [http://dx.doi.org/10.2151/ppm.23\(4\).2025.24](http://dx.doi.org/10.2151/ppm.23(4).2025.24) (Scopus, Q2)
5. Prokopenko O., Kovalenko Ye., Lytvynenko S. Modeling the impact of financial mechanisms on the development of energy efficiency and renewable energy in households. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. No. 18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15749733> (фахове видання, категорія «Б»)
6. Кубатко О., Письменна У., Сотник І., Калініченко Л., Трипольська Г. Фінансові та просвітницькі інструменти переходу домогосподарств на відновлювані джерела енергії для декарбонізації національної економіки. *Київський економічний науковий журнал*. 2025. No. 10. С. 71–80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-10-10> (фахове видання, категорія «Б»)
7. Sotnyk I., Sotnyk M., Kurbatova T., Prokopenko O., Telizhenko O. Sustainable household energy supply: methodological approaches to making optimal economic decisions. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University, Economic Series*. 2025. No. 108. P. 59–69. DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2025-108-06> (фахове видання, категорія «Б»)
8. Трипольська Г. С., Кубатко О. В., Курбатова Т. О. Удосконалення організаційно-економічних механізмів формування енергетичних кооперативів у секторі приватних домогосподарств України. *Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія: економіка, управління, безпека, технології*. 2025. Вип. 4(3). DOI: <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2025-4-3-6> (фахове видання, категорія «Б»)
9. Теліженко О., Кубатко О., Трипольська Г., Смоленников Д. Оцінювання енергетичної ефективності локальних мереж розподіленої генерації: модель аналізу охоплення даних. *Ефективна економіка*. 2025. No. 8. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.17> (фахове видання, категорія «Б»)

10. Kurbatova T., Sotnyk I., Kubatko O., Pysmenna U., Chulanov K. Regional trajectories of household energy efficiency: modeling for policy decision-making in post-war Ukraine. *Economics of Systems Development*. 2025. No 7(2). С. 42-50. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2025-2-6> (фахове видання, категорія «Б»)
11. Письменна У. Є., Петровець С. О., Сотник І. М., Кубатко О. В. Розвиток енергетичних кооперативів на основі біогазу на шляху до децентралізації енергозабезпечення України. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. Вип. (22). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17223040> (фахове видання, категорія «Б»)
12. Економічні механізми підвищення енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики в домогосподарствах : монографія / за заг. ред. І. М. Сотник. Суми : Сумський державний університет, 2025. 208 с. ISBN 978-966-446-019-1. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100180>
13. Сотник І. М., Сотник М. І., Курбатова Т. О., Теліженко О. М. Методичний підхід до формування економічно оптимальних та екологічно безпечних стратегій для систем опалення домогосподарств. Свідectvo про реєстрацію авторського права на твір № 137751 від 7.07.2025.
14. Kurbatova T. O., Perederii T. A. Implementation of renewable energy guarantees of origin: a tool for accelerating the post-war energy transition in Ukraine. *Economics for Ecology: materials of the International scientific-practical conference, Sumy, June 13-14, 2025*. Sumy : Sumy State University, 2025. P. 54-56. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100299>.
15. Сотник І. М., Передерій Т. А., Курбатова Т. О. Роль автономних систем відновлюваної енергетики у трансформації енергетичного ландшафту України під час війни. *Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій: матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 5 червня 2025 р. Полтава : НУ ім. Ю. Кондратюка, 2025. С. 293-294. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100615>*
16. Кубатко О. В., Курбатова Т. О., Сотник І. М. Методологічні підходи до оцінювання впливу енергоефективності домогосподарств і відновлюваної енергетики на процеси декарбонізації. *International Economic Relations and Sustainable Development (Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток) : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 7 травня 2025 року / за заг. ред. Ю. М. Петрушенка, М. Д. Домашенко. Суми : СумДУ, 2025. С. 5-7. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/>*
17. Kubatko O., Kurbatova T., Sotnyk I. Energy efficiency, decarbonization and renewable energy in Ukraine. *Data set*. Zenodo. 2025. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17211224> (FAIR-дані)
18. Коваленко Є. В. Державна економічна політика забезпечення енергетичної безпеки : автореферат дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03 / Коваленко Євген Володимирович. Суми : Сумський держ. ун-т, 2025. 32 с. (Спецрада Д 55.051.06). Держ. реєстр. № 0525U000457. URL: <https://www.uacademic.info/ua/document/0525U000457>

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Карпуша Василь Данилович

к. ф.-м. н.

Перелік осіб-виконавців

Коваленко Євген Володимирович

(к. е. н., доц., 08.00.03)

Кубатко Олександра Вікторівна

(к. е. н., доц., 08.00.06)

Курбатова Тетяна Олександрівна

(к. е. н., доц., 08.00.06)

Литвиненко Світлана Миколаївна

(к. е. н., 051)

Письменна Уляна Євгенівна

(д. е. н., доц., 08.00.04)

Теліженко Олександр Михайлович

(д.е.н., професор, 08.00.06)

Трипольська Галина Сергіївна

(к.е.н., с.н.с., 08.00.03)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Сорокоумова (Остапова) Ольга Павлівна

Телефон

096-4191828

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна